

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
Факультет технологій та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор університету

акад. Віктор АНДРУЩЕНКО

р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
Науково-педагогічної (асистентської) практики

рівень вищої освіти	третій (доктор філософії)
галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
спеціальність	014 Середня освіта (Трудове навчання та технології).
кваліфікація	Доктор філософії з середньої освіти (трудове навчання та технології)

Київ – 2025

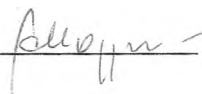
Розробники програми:

Микола КОРЕЦЬ, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інженерії та технологій виробництва УДУ імені М. Драгоманова

Дмитро КІЛЬДЕРОВ, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри технологічної освіти УДУ імені М. Драгоманова

Світлана ІЩЕНКО, доктор філософії, доцент, доцент кафедри інженерії та технологій виробництва УДУ імені М. Драгоманова

Гарант освітньо-наукової програми _____

Микола КОРЕЦЬ

Завідувач відділу
аспірантури та докторантури _____

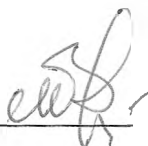

Ксенія БОНДАР

Обговорено та рекомендовано до видання на засіданні Науково-методичної ради УДУ імені Михайла Драгоманова

« 27 серпня » _____ 2025 року,
протокол № 17 _____.

Голова НМР _____

Роман ВЕРНИДУБ

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	вечірня
Вид практики	НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА (АСИСТЕНТСЬКА)		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів / тижнів	4 / 2		
Курс	3	3	3
Семестр	5	5	5
Обсяг кредитів	6	6	6
Обсяг годин	180	180	180
Форма семестрового контролю	залік		

Мета: Опанування вміннями та навичками педагогічної та навчально-методичної роботи у вищих закладах освіти; оволодіння методикою проведення різних видів навчальних занять, та забезпечення навчально-методичним супроводом; формування професійних навичок і вмінь вирішення освітніх завдань в умовах реального освітнього процесу.

Завдання:

- оволодіння здобувачами освіти сучасними методами, формами організації освітнього процесу та засобами інформаційно-комунікативної підтримки;
- формування у здобувачів освіти професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальному освітньому середовищі та ринкових умовах;
- опанування потребою систематичного поновлювання своїх знань та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

II. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ВОНИ ФОРМУЮТЬ:

Результати навчання	Компетентності
<p>ПРН 2. Застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язування дослідницьких і практичних завдань, у тому числі в міждисциплінарних галузях.</p> <p>ПРН 3. Застосовувати різні види письмових текстів та усних виступів; розуміти зміст складних текстів з наукових проблем, у тому числі вузькоспеціальних, стилістичні особливості оформлення результатів дослідження у письмовій та усній формі під час роботи в групі з інтернаціональним складом.</p> <p>ПРН 5. Дотримуватися основних норм, прийнятих науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснювати особистісний вибір в морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній сфері діяльності.</p> <p>ПРН 6. Формулювати мету професійного і особистісного розвитку, оцінювати власні потенційні можливості реальність обраних способів і шляхів розв'язання поставлених завдань.</p> <p>ПРН 12. Застосовувати програмні засоби і мультимедіа у науково-педагогічній діяльності та наукових дослідженнях; аналізувати й систематизувати результати досліджень засобами інформаційних технологій.</p> <p>ПРН 13. Здійснювати критичний аналіз сучасної освіти; створювати умови конструктивної взаємодії з усіма суб'єктами освітньо-виховного процесу.</p> <p>ПРН 14. Застосовувати різні форми, методи і засоби аналізу діяльності викладачів, учителів, закладів освіти; використовувати індивідуальні і групові прийоми прийняття конструктивних рішень щодо організації та управління колективною творчою діяльністю, враховуючи вітчизняний і зарубіжний досвід.</p> <p>ПРН 19. Здійснювати відбір актуального навчального матеріалу на підставі принципів дидактики і змісту загальної та вищої освіти.</p>	<p>ЗК 1. Здатність проектувати і здійснювати комплексні дослідження на засадах системного наукового світогляду сформованих знань з філософії наукової діяльності та соціокультурних проблем.</p> <p>ЗК 2. Здатність до критичного аналізу і оцінки сучасних наукових досліджень, генерування нових ідей під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.</p> <p>ЗК 3. Готовність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземними мовами в усній та письмовій формах.</p> <p>ЗК 5. Здатність дотримуватись етичних норм у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність до самоменеджменту, планування і розв'язування задач власного професійного і особистісного зростання.</p> <p>ФК 1. Здатність конструювати концепцію науково- педагогічного дослідження і розробляти систему методичних рекомендацій щодо впровадження одержаних результатів дослідження у галузі 01 Освіта.</p> <p>ФК 5. Володіння процедурами проектування, організації та моніторингу педагогічних систем з урахуванням необхідних перетворень в освітній сфері, в діяльності науковців, управлінців і педагогів- практиків, в процесі наукового партнерства.</p> <p>ФК 6. Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі освіти.</p> <p>ФК 9. Здатність застосовувати методологічний інструментарій компетентнісного підходу в процесі аналізу і моделювання освітніх систем.</p>

III. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ (АСИСТЕНТСЬКОЇ) ПРАКТИКИ

Знати:

- основні нормативні документи, що регламентують освітній процес закладів України «Про освіту» (2017 р.); стратегічні орієнтири та тенденції сучасної освіти у вітчизняному, європейському та світовому вимірі;
- методичні засади проведення занять у сучасних вищих закладів освіти у контексті нових освітніх парадигм та підходів;
- особливості професійної підготовки здобувачів за певною освітньою програмою бакалаврів і магістрів технологічної освіти;
- специфіку організації освітньої роботи здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Уміти:

- реалізовувати сучасні наукові й освітні стратегії у власній викладацькій діяльності;
- імплементувати в науково-педагогічну діяльність здобутки вітчизняної та зарубіжної педагогічної науки та власні доробки;
- презентувати свої наукові педагогічні ідеї;
- інтегрувати міждисциплінарні теоретичні знання та практичний досвід;
- розробляти й реалізовувати індивідуальну стратегію розвитку здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- здійснювати моніторинг якості освіти й досягнень здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- цілісно впроваджувати положення освітньої програми;
- провести сучасне лекційне, семінарське та практичне заняття;
- здійснювати рефлексивно-аналітичну діяльність.

IV. ПРОГРАМА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ (АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ)

1) Організація проходження практики.

Науково-педагогічна практика здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є суттєвим компонентом їх підготовки до науково-педагогічної діяльності та видом практичної діяльності здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти щодо здійснення освітнього процесу в закладах вищої освіти, яка передбачає презентацію власних наукових досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, а також викладання навчальних дисциплін, організацію всіх видів освітньої та наукової діяльності здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Організатором практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є кафедра технологічної освіти.

Базою для проходження практики – кафедра, на якій працює керівник або випускова кафедра. Крім того, здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти може пройти практику на аналогічних кафедрах (підрозділах) в інших закладах вищої освіти.

Науково- педагогічна практика має дві частини: наукову та викладацьку, кожна з яких містить певний розподіл годин та завдань.

3) Етапи практики:

1. Консультаційне засідання кафедри технологічної освіти з науково-педагогічної (асистентської) практики з метою ознайомлення здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти з програмою практики, отримання завдань, рекомендацій та форм звітності.

2. Обговорення та затвердження програми практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти з науковим керівником.

3. Спостереження за науково-педагогічною діяльністю викладачів кафедри, Факультету, Університету.

4. Аналіз нормативних й наукових джерел щодо проблеми дослідження й освітнього процесу в сучасному ЗВО.

5. Планування, викладання та аналіз результатів власної науково-педагогічної діяльності.

6. Підготовка та подання звіту про проходження практики.

7. Обговорення з науковим керівником наукового доробку здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, а також методики проведення навчальних занять.

8. Презентація результатів практики на відповідних кафедрах Факультету технологій та дизайну.

3) Види діяльності аспірантів:

1. Аналітична діяльність щодо вивчення сучасних стратегій освіти у вітчизняному та європейському вимірі.

2. Рефлексивно-аналітична діяльність щодо усвідомлення власного наукового доробку й можливостей його імплементації.

3. Участь у наукових конференціях різного рівня.

4. Проведення наукових дебатів та презентація наукових ідей дослідження.

5. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів УДУ імені Михайла Драгоманова.

6. Розробка дидактичного супроводу навчальних дисциплін, з урахуванням сучасних інноваційних тенденцій розвитку вищої освіти.

7. Самостійне проведення занять з навчальних дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять).

8. Індивідуальна робота із здобувачами вищої освіти, керівництво науковими дослідженнями здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

9. Участь у позааудиторних заходах, надання індивідуальної допомоги здобувачам першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

V. КОНТРОЛЬ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ТРЕТЬОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Основними звітними документами проходження навчальної педагогічної практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є презентація наукового доробку на кафедрі та письмовий звіт з переліком видів діяльності та аналізом результатів виконаної роботи.

5.1. Система оцінювання науково-професійних досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

Денна, заочна та вечірня форма (частина практики «асистенська»)

Вид діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти	Максимальна кількість балів за одиницю	Загальна кількість балів
Визначення методів дослідження відповідно до його завдань (Додаток А.4)	10	10
Презентація ґрунтовних теоретичних ідей дослідження	15	15
Представлення наукового тезаурусу дослідження	15	150
Презентація наукових статей відповідно до теоретичної частини дослідження	20	20
Участь у наукових конференціях різного рівня	20	20
Проведення експериментальної роботи	20	20
Разом	100	100
Формат контролю	залік	

Денна форма (частина практики «викладацька»)

Вид діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Кількість балів
Відвідування й аналіз (за схемою) лекцій викладачів	1	5	5
Відвідування й аналіз (за схемою) семінарських/практичних занять викладачів	1	5	5
Проведення лекційного заняття	10	4	40
Проведення семінарського/практичного заняття	10	3	30
Розробка завдань для самостійної роботи здобувачів /модульного контролю/ розробка елементів електронного навчального курсу/ інші завдання	5	2	10
Впровадження власних здобутків (формувальний експеримент) на заняттях	10		10
Разом			100
Формат контролю	залік		

5.2. Форми контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку шляхом виведення спільної оцінки за дві частини практики.

Звіт підписується і затверджується керівником практики (науковим керівником) та подається у термін, встановлений кафедрою.

5.3.Критерії оцінювання

Підсумки практики підбиваються на останньому засіданні кафедри, яке передуює даті закінчення науково-викладацькій практиці.

Критерії оцінювання:

- Креативність, активність, ініціативність аспіранта у процесі виконання завдань практики.

- Якість, коректність, теоретична ґрунтовність та практична доцільність наданих методичних матеріалів.

- Ґрунтовність репрезентації власного наукового доробку.

- Змістовність виступу на конференції.

- Дотримання здобувачем третього освітньо-наукового рівня вищої освіти етичних правил, правил внутрішнього розпорядку університету.

- Доцільність впровадження наукових здобутків на заняттях.

- Повнота, логічність і досконалість звіту про проходження практики.

Оцінка процесу проходження практики аспірантів, що надається керівником є рекомендаційною. Підсумкову оцінку практики надає кафедра на основі виступу здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти та представлених звітних матеріалів, засвідчених керівником.

VI. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Аненкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка: навч. посіб. Львів: «Новий Світ 2000», 2020. 567 с. URL: <https://ns2000.com.ua/wpcontent/uploads/2019/10/Pedahohika.pdf>
2. Березюк О. С., Власенко О. М. Дидактика: теорія і практика: навч.- метод. посіб. для студ. гуманіт. факультетів. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 255 с. URL: <https://hovufks.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/Дидактика.-Березюк-О.С.-ВласенкоО.М.pdf>
3. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/dca98cbd-487b-43eb-86efd5c4634bf16c/content>
4. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНАУ, 2020. 208 с. URL: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/27268.pdf>
5. Задорожна-Княгницька Л. В., Тимофєєва І. Б. Загальні основи педагогіки: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2109/1/np_zagalni_osnovy.pdf

6. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : монографія / Д. П. Антюшко, В. С. Володавчик, Л. І. Сеногонова та інші. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 189 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8988/1/2022.pdf>
7. Корець, М. С. Методика викладання технічних дисциплін : навчальний посібник / М. С. Корець. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. – 240 с. https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/25658/Korets_Metodyka%20vykladannia%20tekhnichnykh%20dystsyplin.pdf?sequence=3
8. Корець М.С., Іщенко С.М. Теорія і методика навчання технологій і технічних дисциплін / М. Корець, С. Іщенко. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова. 2025. 209 с.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок звіту практики

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

Факультет технологій та дизайну

ЗВІТ

з науково-педагогічної (асистентської)

аспіранта кафедри професійної освіти

спеціальності: 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

освітньо-наукової програми: Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Прізвище, ім'я, по-батькові

керівник практики: *ПІБ, посада, вчене звання.*

Київ-2025

ЗМІСТ

I.	ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	стор.
II.	КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ (АСИСТЕНТСЬКОЇ) ПРАКТИКИ НА БАЗІ (ВКАЗАТИ НАЗВУ БАЗИ ПРАТНИКИ)	стор.
III.	ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ	стор.
IV.	ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ	стор.
	4.1. Навчальна діяльність	
	4.2. Методична діяльність	
	4.3. Виховна діяльність	
V.	СПИСОК ОПРАЦЬОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	стор.
VI.	ДОДАТКИ	стор.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою асистентської практики аспірантів є:

- оволодіння сучасними методами, формами та засобами навчання;
- формування на базі одержаних у вищому закладі освіти знань із базових психолого-педагогічних навчальних дисциплін, професійних навичок та вмінь для вирішення конкретних освітніх задач в умовах реального освітнього процесу;
- вдосконалення комунікативних складових викладацької діяльності;
- формування потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній професійній діяльності.

Письмовий звіт з практики передбачає:

В індивідуальному календарному плані проходження науково-педагогічної (асистентської) практики: у графі «Вид роботи» пропонується висвітлювати наступне: ознайомлення з базою практики; вирішення організаційних питань; ознайомлення з методологією, технологіями, специфікою педагогічної діяльності; особливостями підготовки лекційних, семінарських, тренінгових занять; обговорення результатів, підбиття підсумків.

У розділі «Звіт про проходження практики»: особливості роботи в конкретному закладі, з урахуванням його специфіки; результати проведення спостереження, аналіз проведеної роботи.

Короткий зміст опрацьованих матеріалів відображає ті аспекти праць, які можуть бути корисними саме для даного виду науково-педагогічної роботи та слугують теоретичною основою емпіричного дослідження на базі практики.

Додатки мають включати: висновки та рекомендації, виходячи зі змісту практики, детальний опис чи стенограми роботи, опис конкретних прийомів роботи, фото, що ілюструють проведenu роботу.

Запропонований у якості зразка план не виключає творчості, креативного підходу аспіранта у межах встановлених правил щодо складання звіту.

II. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Вид роботи	День				
	1	2	3	4	5
тиждень					
Настановча конференція з науково-педагогічної практики					
Знайомство з організацією навчально-виховного процесу кафедри професійної освіти					
Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри:					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення відкритої лекції для здобувачів _____ - рівня вищої освіти на тему: « _____ »					
тиждень					
Розробка змісту просвітницького заходу на тему: « _____ »					
Самостійне проведення просвітницького заходу на тему: « _____ »					
Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів					
Підготовка звіту про асистенську практику					
Участь у звітній конференції асистенської практики					

Керівник від бази практики

_____ (посада, звання)

_____ (П.І.Б.)

_____ (підпис)

_____ (ПІБ аспіранта)

_____ (підпис)

III. ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

№ з/п	Вид роботи	Термін виконання (години, дні)	Примітки (короткий зміст роботи)
1.	Підготовка та проведення лекції		Дисципліна «_____», лекція на тему: «_____»
2.	Підготовка та проведення (позааудиторного, просвітницького або виховного заходу).		Просвітницький захід на тему: «_____»
3.	Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів		Участь в оцінюванні здобувачів спеціальності «_____» дисципліни «_____»
	Написання звіту та підведення підсумків		Аналіз пройденої практики, написання висновків

Керівник від бази практики

(посада, звання)

(П.І.Б.)

(підпис)

(ПІБ аспіранта)

(підпис)

IV. ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
(АСИСТЕНТСЬКОЇ) ПРАКТИКИ

За час проходження науково-педагогічної (асистентської) практики ПШБ ознайомився: з процесом планування викладацької діяльності та підготовкою до занять; з системою навчання, оцінювання, робочими програмами навчальних дисциплін, відповідними підручниками, посібниками, методичними рекомендаціями та електронними ресурсами. Упродовж практики брав участь у засіданнях кафедри.

Розробив та провів:

- відкрити лекцію на тему: «_____»;
- просвітницький захід для здобувачів спеціальності «_____» на тему: «_____»

Рекомендована оцінка проходження аспірантом (кою) практики: _____

Керівник від бази практики

(посада, звання)

(П.І.Б.)

(підпис)

V. СПИСОК ОПРАЦЬОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

VI. ДОДАТКИ

Конспект лекції на тему:

Додаток 1

Додаток 2

Конспект практичної роботи на тему:

Додаток 3

Конспект просвітницького заходу на тему: